

הארט השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת וירא
תשפ"ה
גיליון 236

א לעבטיגער שבת

מאת הרב יהודה צבי שפירא

ממתינים ומצפים

פניני פרשה

"וישא את עיניו וירא" (י"ח ב)

ע"פ המובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה קל"ג) כששמים מול העיניים - מטבע קטנה - זה יכול להסתיר הר גדול - גם אם זה התורה מאירים, רק צריכים להזיז את המעל המניעה.

ומביא שם בדבריו את משלו של ה'בעל שם טוב': שהעולם מלא אורות וסודות נפלאים ונוראים, והיד הקטנה עומדת בפני העיניים ומעכבת מלראות אורות גדולים. וכן ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ר"ד) שהעיניים הם דברים עליונים וגבוהים מאוד והם רואים תמיד דברים עליונים גדולים ונוראים.

ובכאן, באחד מניסיונותיו של אברהם אבינו ע"ה, שהיה חולה ביום שלישי למילתו, והקב"ה הוציא חמה מגרתיקה, גם מה שאשה עיניה צרה באורחים (ב"מ פ"ז), הדגיש הכתוב: **"וישא את עיניו"** שלא הביט על המניעות, לא נתן למטבע הקטנה להסתיר את האור, אלא הגביה את עיניו מעל המניעה.

ואפשר להסמיק זאת לחיזוק לדורות, בדברי הכתוב (ישעיה נא): **"הביטו אל אברהם אביכם..."** לשון של ראייה והסתכלות, ללמוד מאברהם אבינו אותו והבטה נכונה, מעל ומעבר המניעות.

"וישא אברהם את עיניו וירא והנה שלושה אנשים" (יח ב) ע"פ דברי המדרש **נחומא** כשכאב לו מדם המילה אמר לו הקב"ה שאחוס על בניך, ואפרע משונאיהם בזכות שני דמים שנאמר: **"ואעבור אליך ואראך מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי בדמיך חיי"**, שזה רומז על דם פסח. **ודם המילה. ואפ"ל**, שזה מרומז ב"ת של פסוק זה: **"וישא עיניו וירא והנה בגמטריא 'שמונים ושמונה' - כמספר ב' פעמים דם"**.

"וישא אברהם את עיניו וירא והנה שלושה אנשים נצבים עליו" (יח ב) בספר **'תולדות יעקב יוסף'** כותב שלשה האנשים מרמזים על ג' עמודי העולם, תורה ועבודה וגמילות חסדים, שהם כנגד אברהם יצחק ויעקב, והנה קודם שיצחק ויעקב היו בעולם, היה העולם מתקיים רק על עמוד אחד של גמילות חסדים. וזהו **"עליו"** שכולם התקיימו על מידת החסד. ע"כ.

ואפ"ל בדבריו: **"עליו"** אותיות החיצוניות גימטריא ע"י כמספר חסד (עם האותיות והכולל), ואותיות הפנימיות גימטריא **'ארבעים'** הרומזות על תורה ותפילה, וכמובא בדברי רש"י על ארבעים יום שבקש רחמים, שנאמר **"ואתנפל לפני ה' ארבעים יום"**. וכן **'ארבעים יום'** לקבלת התורה. **ובן ארבעים לבניה'**. וזהו הנרמז כאן עבודת החסד של אברהם אבינו, אך בפנימיות גם עבודת שאר האבות - תורה ותפילה.

"יקח נא מעט מים" (יח ד)

לכאורה קשה למה רק **'מעט'**? ועיניו ב"אור החיים" שזה מהטעם - שלא רצה לביישם בטורח עבורם, לכן הביא רק מעט. ואפ"ל ע"פ המובא בדברי חז"ל **'אין מים אלא תורה'** (קידושין מ:). ובמסכת עירובין (נה). **שלא תמצא תורה לא בגסי הרוח ולא במי שמגביה דעתו. וכמאמרם עה"פ וממדבר מתנה - אם משים אדם את עצמו כמדבר הזה שהכל דשין בו תלמודו מתקיים בידו.** וזהו **"מעט"** לשון: **"ענוה"**. **כן אפשר לפרש בענין זה ע"פ דברי המדרש (מד"ר י"ג ט"ו) שהלומד תורה צריכה לבלול במעשים טובים וזהו: מעט - ר"ת: מעשים טובים.**

הרבה, אף על פי כן הוא אינו מניח את מקומו חס ושלום, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח אוהל הקדושה זמן רב. ואף על פי שבתוך כך עובר עליו מה שעובר, הוא אינו מניח את מקומו ח"ו, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח ימים וזמנים רבים, בחינת **"והוא יושב פתח האהל כחם היום"** והבן היטב, כי איתא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן ב' מח): **שלפעמים האדם אצל הפתח והוא שב לאחור או שמשתטח ומתפשט אז כנגדו הבעל דבר וכי' אבל מי שחושב על תכליתו הנצחי באמת, וחס על חייו באמת אינו שב לאחור ואינו זז ממקומו חס ושלום בשום אופן רק הוא יושב וממתין אצל פתח אוהל הקדושה... ועל ידי זה וירא אליו ה'.**

מרוך לפני הסעודה

וכה סיפר רבינו (כוכבי אור): פעם הלכו שני קבצנים יהודי וגרמני יחד לנודו, ולמד היהודי את הגרמני, שיעשה את עצמו כיהודי, והיהודים הרי רחמנים הם, ובוודאי ירחמו עליו.

כשהגיע ערב פסח למדו; איך להתנהג בבית היהודי שיזמינו לשולחן הסדר, בתחילה עושים קידוש ואח"כ רוחצים ידיים, אולם שכן לומר לו שאוכלים מרור. וכן היה שהזמינו אחד אליו לסדר, והיה רעב מאוד וציפה בקוצר רוח שכבר יגיעו לאכול את הדברים הטובים כפי שאמר לו היהודי, הוא רואה שמגשישים חתיכת כרפס במלח, ושאר הדברים הנוגעים לסדר, ואומרים את ההגדה והוא בעיניים צופיות מחכה לסעודה. כאשר הבחין כי בוצעים את המצה שמח, כי הנה עוד מעט הוא יוכל להשקיט את רעבנו, אך אז הגישו לו חתיכת מרור, וכאשר הכניסו לפה נעשה לו מר בפיו, וחשב שזהו הסעודה ורק את זה יאכלו, וברח תיכף במרירות ורעב, וחשב לעצמו: היהודים ארוצים, אחר כל החגיגה נותנים לי לאכול מרור, והלך לבית המדרש ונרדם שם.

אחר כך בא היהודי בפנים שמחות, שבע מאכילה ושתיה ושאלו היהודי איך היה הסדר? וסיפר לו כבעס ממה שעבר עליו, אמר לו היהודי: אוי גרמני שוטה, אם היית מחכה עוד מעט - היית אוכל כל טוב כמוני. ומסיים רב אברהם ב"ר נחמן בספרו כוכבי אור: וסיפר זאת רבינו לומר: שזיכוד הגוף בא במרירות, אולם האדם חושב שתמיד יהיה המרירות על כן בורח תיכף, אולם אם מחכה מעט וסובל מעט המרירות מזיכוד גופו, אז מרגיש אחר כך כל חיות ותענוג.

שירת הפרשה

"והוא יושב פתח האהל כחם היום, בפרשה גם כשהשועה מתעקבת אינו מרפה."

הנא לקנות אפרסמון אומרים לו המתן עד שהזמן יהיה מוכן ומזמן.

ישבה - לשון המתנה ועקבה לא לעזב את פתח הקדשה.

גם אם נראה שהדרך רחוקה מהחזון בל נרפה מההשתוקקות והצמאון.

השבוע בפרשתנו, אנו מוצאים את הפסוק אצל אברהם **"והוא יושב בפתח האהל כחם היום"**. בליקוטי הלכות (הלכות אישות ד יט) מחזק אותנו בפסוק זה על ההמתנה, שצריכים לא פעם להמתין עד שנכנסים לשערי הקדושה. בכתבו: **"ישיבה לשון עכבה זמן רב, כמו שכתוב: 'ותשבו בקדש ימים רבים' - שזכה לזה שיתגלה אליו ה' על-ידי שישב ונתעכב ימים רבים אצל 'פתח האהל', שהוא פתח הקדושה.**

וממשיך שם בכתבו: **שיכחם היום' זהו בחינת התגברות היצר - חמימות היצר שמתגבר על האדם ואינו מניחו להיכנס לפתח הקדושה: 'אבל מי שאינו רוצה להטעות את עצמו וחושב על תכליתו הנצחי באמת אינו שב לאחור בשום אופן בעולם יהיה איך שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח ימים רבים כמה שיהיה, ואף-על-פי שאין מניחין אותו לכנס לתוך הפתח, וחוסם היום לוהט אותו מאוד, ואף-על-פי-כן אינו מניח את מקומו ויושב ומתעכב אצל הפתח האוהל של הצדיקים והכשרים עד שירחם מן השמים, בבחינת שהוא ישב פתח האהל כחוסם היום'.**

משל לאחד שבה לקנות אפרסמון

בליקוטי מוהר"ן (תורה ו) מובא על ענין התשובה, וכה אנו מוצאים בין דבריו הק': **"כתר - לשון המתנה בחינת תשובה, כמו שאמרנו חכמינו זיכרונם לברכה (יומא ל:): הבא ליטרה מסיעין לו, משל לאחד שבה לקנות אפרסמון אומרים לו המתן"**.

ביקצור ליקוטי מוהר"ן' כותב ע"כ: צריך לדעת שכשבא להיטרה ולעשות תשובה אומרים לו המתן, היינו אף שהוא צריך למחר מאוד להימלט על נפשו לברוח מתוך החושך, אעפ"כ אל יבהלוהו רעיוניו כשרואה ריחוקו מתפילה ומכל הדברים שבקדושה כי ההכרח להמתין עד שיזכה לתיקון גמור ולילך בהדרגה... כי א"א להיכנס בפעם אחת אל הקדושה.

בליקוטי הלכות' (טוען ונטען ג) מבאר זאת; שכל העבירות והפגמים ח"ו באים על שלא המתין, וכמו שאמרנו חז"ל לענין חטא אדם הראשון, שחטא בעץ הדעת של המתין, וכמו שכתוב **"וואץ ברגלים חוטא"**, ולכן כאשר נכנסים בשערי הקדושה כרוך חלק מהתיקון בהמתנה וסבלנות לגאולה ולתיקון.

וראה בספר המידות (תשובה ע"ו): **"המתחיל לעבוד את ה', הקדוש-ברוך-הוא אומר לו: יודע אני, שחפצך ורצונך לעבוד אותי, אבל מה הוא הבטוחות, שמה למחר תעזוב אותי, אם לך איך אקרב אותך בשביל הרצון שרצית, ואיך אגלה לך תיכף דברים נסתרים, אלא כן תעשה: בתחילה אהוב אותי כך ותעשה מצוות, אף-על-פי שאין אתה יודע השכל של המצווה, ועבוד אותי פשוט בלא חכמות, וכשתעבוד אותי כמה זמנים, אזי אאמין לך ואגלה לך טעם ושכל של כל דבר ודבר ואקרב אותך בכל מיני התקרבות, כי הזמן הרב שעבדת אותי מקודם הוא בטוחות, שלא תעזוב אותי"**.

הוא יושב וממתין ומחכה אצל הפתח

במכתב שכתבו רבי נתן לבנו הוא מבטא זאת היטב ע"פ פסוקי פרשתנו: ולא אוכל להתאפק מעצם האבתך מלכתוב לי מעט ממה שאמרתיו בשבת קודש הערב ותמצית העינין מרומז בפסוק (בראשית י"ח): **"והוא יושב פתח האהל כחם היום"**. יושב לשון המתנה ועכבה זמן רב, כמו: **"ותשבו בקדש ימים רבים"**, הינו שאין האדם זוכה להתגלות אלוקות בחינת **"וירא אליו ה'"** כי אם על ידי שיושב וממתין ומתעכב אצל פתח אוהל הקדשה זמן רב. ואף על פי שבתוך כך עובר עליו מה שעובר. וחמימות היום שהם כלל התאוות בוער אותו

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה בנושאת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זשי"ע

"וַאֲקָהָה פֶּתַח לַחֵם וְסִעְדּוּ לִבָּם" (בראשית יח ה)

לחם וסוכר לתושבי העיר אומן !

היה זה מבין עובדי השם הגדולים אשר בעיר אומן, איש המסירות נפש בעבדו את קונו ויוצרו הקדוש רבי יעקב מזיטומיר הי"ד, שלבד מעבודתו המופלאה כחד משרפי מעלה – הייתה גם דאגתו לעניי העיר אומן לסעודם בפת לחם.

באותה תקופה שרר באופן כללי בכל רוסיה עוני נורא ואיום, ובעיר אומן בפרט, שם העוני והדוחק היו קשים בהרבה.

רבי לוי יצחק בנדר היה אומר על תקופה זו: "העוני באומן היה יותר קשה משאר המקומות, ובדרך כלל היה עוני אבל באותם שנים (משנת תר"פ ואילך) היה עוני לא עלינו ולא עליכם..."

באותן שנים קשות פרוסת לחם היתה אוצר נדיר, אנשים היו נוברים בפחי אשפה לתור אחר קליפות של תפוחי-אדמה, של בצל, ושאר מינים הדומים לאוכל, והכינו מזה תבשיל הדומה למרק. אנשים באותם השנים התמוטטו תוך כדי הלכה ברחוב, הלכו בדרך, ופתאום מאפס כוח וחוסר תזונה מחריד היו נופלים ומתמוטטים רחמנא ליצלן.

רבי יעקב ראה את המצב הנורא, והבין שאין דבר יותר חשוב מאשר לעזור להביא 'אוכל' ולהחיות בזה נפש כל חי פשוט כמשמעו. ובכוח רצונו העז והעצום הוא זכה להחיות ולעזור לאינספור אנשים.

כך היה סדר יומו של רבי יעקב: היו לו שני שקים ענקיים, והוא היה מסתובב בין הבתים והחנותות ואוסף כל דבר, כל אחד זרק לשם דבר מה, זה קצת לחם, זה גוש סוכר או בצל וכדומה כדי לחלק לנצרכי העיר. כולם הכירו והעריכו את מסירות נפשו לעניים ולמסכנים, ומכניסים לשקים אלו כפי יכולתם.

בהארט פנים חילק זאת לנצרכים, לאחד נתן לחם, לשני בצלים, כל אחד כפי הנצרך לו. ובערב היה מקבץ נפט מבין התושבים האמידים יותר, ומחלק גם זאת לפי מידה ומשורה שיהיה קצת אור וחמימות בבית.

וכך העיד רבי לוי יצחק בנדר: "מי היה רבי יענקל עצמו? עני חסר אמצעים, אך בכל הנוגע לעזרה לזולת, היה נוהג כאחד הגבירים, ועד היום איני יודע מהיכן וממה..."

"וַאֲבָרְהֶם עֹדֵדוּ עַמְד לַפְּנֵי ה'" (בראשית יח כב)

עבודתו של רבי בנימין זאב חשיך לפני קונו ויוצרו

מופלא בעבודת ה' היה האי חסידא רבא בעבודת קונו ויוצרו הרב הצדיק רבי בנימין זאב חשיך זצ"ל, בעל תפילה ובעל רשע רב בעמדו לפני קונו ובעבודת חצות ליל.

וכה סיפר פעם באחד משיעוריו: היינו פעם בחורה על חסידי בסלב שלמדנו יחדיו תורה ליוו בליקוטי מוהר"ן - בה מדבר רבינו על צעקת ע' קולין, שיש לצעוק בטרם שזוכים להתגלות בתורה ועבודה כיולדת קודם הלידה. ובסיום לימוד תורה זו - חשבנו איפה אפשר לצעוק שבעין קולות מתוך עומקא דליבא. עד שבאנו לכלל החלטה שעבודה זו נוכל לקיים במערה העמוקה והגדולה 'מערת צדקיהו'. שם הלכנו קבוצה שלימה, נכנסנו לעמקים ממש, כל אחד תפס עמדה, וכל אחד התחיל לצעוק קולי קולות, אחרי זה הרגשנו כמו שרבינו אומר בתורה זו שנולדים מחדש, ממש הרגשנו כמו שנולדנו מחדש.

כה מספר בנו רבי שלמה זלמן ז"ל (לביטאון אבקשה): אבא היה בעל בכי גדול, יכולתו זו לבכות בדמעות קרבר רבים מבלי לחוש כלל למה יאמרו הבריות היתה ייחודית. והיה ניתן להבחין בה בכל עת שהיה מתפלל על כלל ישראל ועל צרותיהם: אמי אמרה לי פעם אתה לא יודע איזה אבא צדיק יש לך, וסיפירה לי שאחרי התקרבותו לברסלב החל אבא לקום בחצות הלילה, והיה מתיישב על הארץ ליד מיטתו ואומר תיקון חצות. היות שבדירתם היה אך מטבח וחדר גדול אחד אשר בעברו השני הייתה מיטתה של אמי, ועם כל רצונו לתמוך בו בעבודת הקדוש, מכל מקום אמירתו הייתה בבכיות כה נוראות הגיעו לאזניה, וכדי שזה לא יפריע לה - היה הולך לערוך את התיקון בבית הכנסת של ברסלב.

עבודה זו של קימת חצות הייתה יקרה בעיניו, וכמו רבים מחסידי ברסלב עשה כל טצדקי על מנת שלא להפסיד ולו לילה אחד, וביקש מחבריו שגרו בסמוך שיעירוהו. אמנם סיפר לי אחד מוסיף בנו לספר: שהיה בא בכל לילה ודופק על דלתו, ובכל פעם כשבא להעירו, הוא כבר היה ניעור. גם דרכו בעניין הקימה היתה על דרך של 'בתחבולות תעשה לך מלחמה', שכאשר היה מגיע חצות הלילה היה מפלי עצמו מן המיטה לארץ, שהיה מהקארץ לו יותר לקום.

ועוד סיפר בנו - מעמידתו לפני ה': סיפר לי אחד אשר ששה עם אבי במירון, שלפני השינה הכין אבא לעצמו שתי קערות, האחת מלאה במים והשנייה ריקה, וביקש שיעוררהו בחצות, ואם לא יצלח לקום שיעוררהו לפנות בוקר, ואם לא יצלח גם אז - שיעוררהו על כל פנים לפני סוף זמן קריאת שמע. אז עלה על יצועו ובכל שעה או מחצית השעה התעורר ונטל ידיו ושאל אם כבר הגיע זמן חצות, וכששמע שעדיין מוקדם שב לישון עד שבחצות ניעור מעצמו וקם ממיטתו.

מן הנצא הנהא ישישי הקצרים | הלילות הארפים

יְלָדִים יִקְרִים! הנה נכנסנו כבר ממש לתוך החרף, אנו כבר אומרים גם "משיב הרוח ומוריד הגשם", וגם "ותן טל ומטר לברכה". החרף כבר נמצא ממש אנתנו. בימי החרף הגמים קצרים - נהיה מקדם חשף, והלילות הם מאוד ארפים. וכבר אמרו נכמינו שילילות אלו ארפים יותר ללמוד התורה. גלילות אלו של ימות החרף אנו יכולים לקיים יותר בשלמות מה שאנו אומרים ושרים: "ובקה נקה יומם ויללה".

נהיה זה הצדיק רבי פנחס מקארץ מראשוני גדולי המסידות, שפנה את לילות החרף 'לילות של זהב', כי על כן בפרט ברוקה לילות החרפים הם מאוד מאוד ארפים, ואפשר לנצלם או בלמוד בתחלת הלילה, או פאלו עובדי השם - אנשים מבגרים שפננצלים לילות זהב אלו לקימת חצות לילה ועוסקים או בתורה ובתפלה.

בואו ונחשב כמה נחמד לשבת וללמוד בבית, או בגינת הקנסת בחרף - כשפחוץ קר וקפוא, ואנו מתחממים בתוך הבית, ויושבים ועמלים בתורת השם... זה תענוג מיוחד. קבה גם אנו ננצל לילות יקרים אלו בכל טוב של תורה ועבודת השם. לא נהיה בטלנים.

המשך פניני פרשה

עוד אפ"ל, שמעשה אבות סימן לבנים - כמשמעו כשהאבות לומדים עם בניהם יש להתחיל לאט, ולאחמ"כ מוסיפים ומרבים כדברי המשנה באבות: **בן חמש למקרא וכו'.** ויעויין בפירושו 'תפארת ישראל' על "בן חמש עשרה לתלמוד" - שהוא כבר למוד ומוכשר בשכלו להעמיק בדינו. וכן נפסק ברמב"ם (ת"ת א,ו), שאביו חייב ללמדו תורה מעט מעט פסוקים, עד שיהיה בן שש או בן שבע הכל לפי בוריו. וזה מרומז ב"מעט מעט" שיש לצרף את ה"מעט" ל"מים" לקניין תורה.

כן אפשר להוסיף בדברי מוהר"ן מברסלב - שאמר למוהר"ת בתחילת התקרותו שמעט זה גם טוב, ורבי נתן התחזק מכך באומר: שאם מעט זה טוב, אז בוודאי הרבה מעט בוודאי זה טוב מאוד, וזהו הקדמה של ה'מעט' ל"מים" שע"י המעט זוכים לבסוף לים התורה, למים רבים.

"וירץ לקראתם מפתח האהל" (יח ב)

לכאורה קשה, למה מדגיש הכתוב שהוא רץ "מפתח האהל", הרי כבר כתוב שהוא ישב בפתח האהל. ואפ"ל בהקדם ע"פ המובא (מכילתא ועוד): שתר"ג מצוות הם כנגד רמ"ח איברי האדם ושס"ה גידים, דהמצוות נותנים כוח לאדם, והרי כאן הוא היה חולה, ולא היה לו כוחותיו, לכך הדגיש שהוא רץ "מפתח האהל", - שבאהל הוא קיים מצוות, וזכותו נמשך לו כוח לרוץ.

"ויואמרו כן תעשה כאשר דברת" (י"ח ה)

ע"פ המובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (ל"ד) שעיקר השפע הוא לפי הדיבור ולכן במצוות הכנסת אורחים של אברהם אבינו שורש מידת החסד, אמרו לו המלאכים "כן תעשה כאשר דברת כי עיקר זכות העשייה תלויה בדיבור.

"הנה נא העיר הזאת קרובה לנוס שמה והיא מצער" (י"ח ה)

במסכת שבת (י:), וגם רש"י מביאו שמצער הכוונה לישוב חדש שעונותיה מוטרטין, ולכן רצה אברהם לנוס לשם - להחיות את נפשו, כדברי הפסוק.

אפשר להביא מכאן אסמכתא לדברי הרמב"ם שאם האדם נמצא בסביבה רעה ומשפיע עליו יש לו לעזוב מקום זה.

ואפשר להוסיף ולומר: בדברי המדרש על הפסוק (איוב ז ז) "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישנה מאוד" ללמדך, שכל המצטער בתחילתו, נוח לו בסופו. ואין לך שמצטער מתחילתו יותר מאברהם, שהושלך לכבשן, וגלה מבית אביו, ודרפו אחריו ששה עשר מלכים, ונתנסה בעשר נסיונות, וקבר את שרה. ולסוף נח, שנאמר: ואברהם זקן ביםים וה' ברח וגו. וזהו "מצער" מלשן "צער" דאל להיבהל מהקושי של קזיבת מקומו, ולאכלת למקום תורה.

"וימחר אברהם אהלה אל שרה..." ואלת הבקר רץ אברהם" (יח ו ז)

אפשר לדייק, שכשהוא בא לשרה לבקש ממנה שתעשי עונות, כתוב רק: "וימחר" אולם בבקר כתוב "ואל הבקר רץ אברהם" שהוא "רץ" שלגבי אשתו - זה צריך להיות במתינות, וכמובא (בבמות סג), "מתוך נסיון איתנא", שיש לנהוג במתינות, ולכן כתוב רק "וימחר" ולא "וירץ".

"וה' פקד את שרה" (כ"א א)

פקד מלשון פיקדון רמז למצוות חינוך הבנים שהם כפיקדון אצל האדם לשמרם ולחנכם בדרך התורה והיראה.

וכן אפשר לומר ע"פ דברי חז"ל בקבלת התורה שהבנים הם "עריבים" לאבותיהם שיקיימו את התורה, וזהו: פקד מלשון פיקדון וערבות.

"כל השמע יצחק לי" (כא ז)

בפירש"י: ישמע עלי, ואפשר להדגיש ברישא דקרא "כל השומע" ע"פ המובא בליקוטי מוהר"ן (מו ז) ... זאת שמיעה ששומע ונכנס באזנו, ולא כל שמיעה נקראת שמיעה. וזהו דייקא: "כל השומע לי" - דהיינו ששם לב לחסד ה' - והוא שומע שמיעה של הפנמה.

"ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקני" (כא ז)

בדברי הרמב"ן לשון שבח הוא, ונלמד מכאן דהשבח הוא גם על פרטי הנס שהוסיפה גם: "היניקה בנים שרה", וכמובא על רחל שהיא קראה שם בנה יוסף - להודות על אף הדברים הקטנים. שיש להרבות בהודאה גם על הפרטים הקטנים, וכמובא ע"כ.

זוית ראפה <<

ההמתנה והסבלנות הם חלק הכרחי מהדרך אל המתקנות והנעימות!